

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

25 ביולי 2007

170

י' באב התשס"ז

עמוד

הצעת חוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ז-2007 276

הצעת חוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ז-2007*

פרק א': מטרה והגדרות

- מטרה 1. מטרתו של חוק זה להסדיר את העיסוק במקצועות הבריאות במטרה להבטיח רמה מקצועית הולמת של העוסקים בהם ולהגן על בריאות הציבור.
- הגדרות 2. בחוק זה –
- "בעל תעודת הכרה" – אדם שניתנה לו תעודת הכרה במקצוע בריאות לפי הוראות סעיף 6 לחוק;
- "הוועדה המייעצת" – הוועדה שהוקמה לפי הוראות סעיף 15 למקצוע בריאות מסוים, לפי הענין;
- "המנהל" – המנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהוא הסמיך לענין חוק זה;
- "חוק המועצה להשכלה גבוהה" – חוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958;
- "מוסד מוכר להשכלה גבוהה" – כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה;
- "מוסד רפואי" – כהגדרתו בסעיף 24 לפקודת הבריאות העם, 1940², וכן קופת חולים כהגדרתה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994³;
- "מחלה מסכנת" –
- (1) מחלה, לרבות מחלת נפש, העלולה לסכן את בריאותו של אדם הנמצא בטיפולו של בעל מקצוע בריאות;
- (2) מחלה, לרבות מחלת נפש, או כושר לקוי העלולים לשלול מבעל מקצוע בריאות את היכולת לעסוק במקצוע הבריאות לחלוטין, זמנית או חלקית;
- "מקצוע בריאות" – מקצוע מהמקצועות המנויים בתוספת הראשונה;
- "תואר אקדמי" – כל אחד מאלה:
- (1) תואר אקדמי מוכר כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה שניתן על ידי מוסד מוכר להשכלה גבוהה בישראל, וכן תואר שהוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה לפי סעיף 28א לאותו חוק;
- (2) תואר אקדמי שניתן על ידי מוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, והמנהל הכיר בו בהתאם להוראות סעיף 9(א); לענין זה, "מוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ" – לרבות מוסד בישראל שהוא שלוחה או סניף של מוסד להשכלה גבוהה הפועל מחוץ לישראל, וניתן לו רישיון לפי סעיף 25 לחוק המועצה להשכלה גבוהה;

ד ב ר י ה ס ב ר

הכרה במעמד" במקצוע הבריאות המסוים. בחוזרי המנהל ניתנו הנחיות לבתי חולים ולמרפאות השייכים למשרד הבריאות להעסיק רק בעלי תעודות הכרה במעמד במקצועות הבריאות. קופות החולים ומוסדות רפואיים ציבוריים אחרים נהגו גם הם, דרך כלל, לדרוש תעודת הכרה במעמד במקצוע בריאות כתנאי להעסקה אצלם.

העיסוק ברוב מקצועות הבריאות טרם הוסדר בחקיקה. עד לפני כשנתיים נהג משרד הבריאות להסדיר מקצועות אלה בדרך מינהלית, באמצעות חוזרים של המנהל הכללי של משרד הבריאות (להלן – המנהל); כך, נקבעו בחוזרי המנהל דרישות השכלה והכשרה לגבי מקצועות כמו גנטיקה קלינית, ריפוי בעיסוק, קלינאות תקשורת וכירופרקטיקה. המנהל העניק לאדם שעמד בדרישות האמורות "תעודת

* הצעת חוק מס' 962/17/פ, הועברה לוועדה ביום כ"ג בתמוז התשס"ז (19 ביולי 2006).

¹ ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

² ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' (ע) 191, (א) 239.

³ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156.

"תואר מומחה" - תואר שניתן לבעל תעודת הכרה בתחום מומחיות שקבע השר לפי סעיף 14;
 "תעודת הכרה" - תעודת הכרה שניתנה לאדם לפי הוראות סעיף 6 לחוק;
 "השר" - שר הבריאות.

פרק ב': ייחוד התואר וייחוד פעולות

3. (א) לא ישתמש אדם בתואר מהתארים המנויים בטור ג' שבתוספת הראשונה, או בכל תואר הדומה לתארים אלה עד כדי להטעות, אלא אם כן הוא בעל תעודת הכרה במקצוע בריאות המנוי בטור א' שבתוספת הראשונה, באותו פרט.
 (ב) לא יציג אדם את עצמו כעוסק במקצוע בריאות, אלא אם כן הוא בעל תעודת הכרה באותו מקצוע.
 (ג) לא יתחזה אדם לבעל תעודת הכרה במקצוע בריאות מסוים, ולא ישתמש בתואר או בכינוי שמשמע מהם שהוא בעל תעודת הכרה במקצוע בריאות מסוים, אלא אם כן הוא בעל תעודת הכרה באותו מקצוע.
4. (א) לא יעשה אדם פעולה שיוחדה בתוספת השניה לבעל תעודת הכרה במקצוע בריאות מסוים או לבעלי תעודות הכרה במקצועות בריאות מסוימים (בחוק זה - פעולות ייחודיות), אלא אם כן הוא בעל תעודת הכרה באותו מקצוע.
 (ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על רופא, על אחות - במסגרת עבודתה במוסד רפואי, על אדם המשלים הכשרה מעשית במקצוע הבריאות בהתאם להוראות לפי חוק זה או על מי שקבע השר, באישור ועדת העבודה והרווחה והבריאות של הכנסת, ואולם, אין בהוראות סעיף קטן זה כדי להתיר לאחות עשיית פעולה שלא הותרה לה לפי כל דין אחר.
 (ג) השר, בהתייעצות עם הוועדה המייעצת ובאישור ועדת העבודה והרווחה והבריאות של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את רשימת הפעולות הייחודיות בתוספת השניה.
5. השר רשאי לקבוע איסור העסקה של מי שאינו בעל תעודת הכרה, במקצוע בריאות, בתפקידים או במקומות שקבע; לענין העסקה בתחום ששר אחר אחראי עליו, יותקנו התקנות בהתייעצות עם אותו שר.

פרק ג': כשירות

6. מי שנתקיימו בו כל אלה, זכאי לקבל תעודת הכרה במקצוע בריאות: תעודת הכרה
 - (1) הוא בגיר;
 - (2) הוא אזרח ישראלי או תושב ישראל;
 - (3) הוא עומד בתנאי הכשירות המנויים לגבי מקצוע הבריאות בטור ב' שבתוספת הראשונה לענין השכלה, הכשרה מעשית ועמידה בבחינות;
 - (4) הוא אינו חולה במחלה מסכנת (להלן - כשירות רפואית);
 - (5) הוא לא הורשע, בישראל או מחוץ לישראל, בעבירה פלילית או בעבירת משמעת, שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לקבל תעודת הכרה, ולא הוגשו כנגדו כתב אישום או קובלנה בשל עבירה כאמור שטרם ניתן בהם פסק דין סופי.

ד ב ר י ה ס ב ר

הפגיעה לעמוד בתנאים שנקבעו בפסקת ההגבלה שבסעיף 4 לחוק-יסוד: חופש העיסוק, שראש וראשון להם הוא כי הפגיעה תהיה בחוק או לפי הסמכה מפורשת בו. באין חוק, וכך המצב בענייננו, לא ניתן היה לפגוע בזכות העותרות לעסוק בטיפול בהבעה וביצירה מכוח נהוג שהתקבל על-ידי רשות מינהלית.

בבג"ץ 2921/03 קאופמן ואח' ג' ד"ר שנון ואח' (ניתן ביום 29 באפריל 2004). ביטל בית המשפט העליון את הנוהל למתן תעודות הכרה במעמד במקצוע "טיפול ביצירה והבעה", בקובעו כי: "...אכן, לא יכול להיות ספק כי משטר של רישוי פוגע בזכות לחופש העיסוק... בדומה, מדיניותה של רשות מינהלית, השוללת עיסוק מסוים או המגבילה אותו באופן חמור, תיחשב לפגיעה בחופש העיסוק... ממילא, חייבת

- היתר מיוחד 7. (א) המנהל רשאי, לבקשת מוסד רפואי, לתת לאדם שאינו אזרח ישראלי או תושב ישראל, היתר מיוחד לשם העסקתו במקצוע בריאות באותו מוסד בלבד, לתקופה שיוזמה ושללא תעלה על שנה, ובתנאים שיקבע המנהל בהיתר המיוחד, אם הוכח להנחת דעתו של המנהל שאותו אדם הוא בעל ידע ומומחיות מיוחדים במקצוע הבריאות, והעסקתו נדרשת למטרות הוראה, הדרכה או טיפול, ובלבד שאותו אדם הוא בעל ההשכלה וההכשרה הנדרשות לצורך עיסוק במקצוע הבריאות במדינה שבה הוא עוסק במקצוע.
- (ב) לענין סעיפים 3, 4, 5, ו-14(ב) ו-15(ג), יראו במי שניתן לו היתר מיוחד לפי סעיף זה כבעל תעודת הכרה או כבעל תואר מומחה בתחום שקבע המנהל, לפי הענין.

פרק ד': מתן תעודות הכרה ומרשם

- הגשת בקשה 8. (א) אדם המבקש לקבל תעודת הכרה במקצוע בריאות יגיש בקשה למנהל (בחוק זה - המבקש).
- (ב) המבקש יצרף לבקשתו מסמכים המעידים על קיום התנאים למתן תעודת הכרה כאמור בסעיף 6.
- (ג) המנהל רשאי לדרוש מהמבקש כל מידע או מסמך הדרושים לו לצורך החלטה בבקשה.
- (ד) המנהל רשאי לדרוש מהמבקש להתייצב בפני ועדה רפואית לצורך בחינת כשירותו הרפואית; הוראות סעיף 33 יחולו על בדיקה כאמור, בשניים המחויבים.
- הכרה בתארים 9. (א) תואר שניתן על ידי מוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ יוכר לענין חוק זה, אם אותו מוסד מוכר כמוסד להשכלה גבוהה על פי הדין החל באותה מדינה, והמנהל הכיר באותו מוסד, בתואר שניתן על ידי המוסד ובמכלול לימודיו של המבקש לתואר.
- (ב) בהחלטה לפי סעיף קטן (א) ישקול המנהל, ורשאי הוא להיוועץ לשם כך בוועדה המייעצת, בין היתר, את רמת הלימודים, את תכנית הלימודים, את היקף הלימודים לתואר ואת משך הלימודים לתואר במוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, בהשוואה לרמת הלימודים, לתכנית הלימודים, להיקף הלימודים לתואר ולמשך הלימודים לתואר אקדמי מוכר הנהוגים במוסד מוכר להשכלה גבוהה בישראל.
- (ג) המנהל, בהתייעצות עם הוועדה המייעצת, רשאי לדרוש מהמבקש להשלים את לימודיו במוסד מוכר להשכלה גבוהה בישראל, להשלים הכשרה מעשית או לעמוד בבחינות שקבע כתנאי להכרה בלימודיו לפי סעיף קטן (א).
- החלטה בבקשה למתן תעודת הכרה 10. המנהל רשאי להעניק למבקש תעודת הכרה, להתנות את מתן התעודה בתנאים או לדחות בקשה למתן תעודה כאמור, ובלבד שבטרם יחליט המנהל על התניה או דחייה כאמור ייתן למבקש הזדמנות לטעון את טענותיו, וכן יודיע לו על זכותו להגיש עתירה לבית משפט לענינים מינהליים, בהתאם לפרט 21(24) בתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לענינים מינהליים, התש"ס-2000.⁴

ד ב ר י ה ס ב ר

מוחלט שלפיו מעסיקים ציבוריים, כמו גם אחרים, רשאים להעסיק גם מי שאינו בעל תעודת הכרה במעמד.

בעקבות פסקי דין אלו הפסיק משרד הבריאות להעניק תעודות הכרה במעמד במקצועות בריאות, ופרסם ברבים כי מעסיקים ציבוריים ואחרים רשאים להעסיק גם את מי שאינו בעל תעודת הכרה במקצועות בריאות שטרם הוסדרו בחוק.

בבג"ץ 1423/05 קדרון-קליין ואח' נ' שר הבריאות ואח' (ניתן ביום 20 ביוני 2005), קבע בית המשפט העליון, בהמשך לבג"ץ קאופמן המוזכר לעיל, כי משבוטל הנוהל למתן תעודות הכרה במעמד ומשטרם הוסדר הענין בחוק, הרי אין בידי משרד הבריאות לדרוש תעודת הכרה במעמד ממטפלות מקצועיות בתחום היצירה וההבעה שהוכשרו כמקובל בשנים עברו. על כן, באותה פרשה הוציא בית המשפט העליון צו

⁴ ס"ח התש"ס, עמ' 190.

11. (א) המנהל ינהל מרשם שבו יירשמו כל בעלי תעודות ההכרה, בהתאם למקצועות הבריאות השונים (בחוק זה – מרשם); היה בעל תעודת ההכרה בעל תואר מומחה, יצוין הדבר במרשם; המרשם יכלול את שמו של בעל תעודת ההכרה ואת מספר תעודת ההכרה שברשותו, והוא יהיה פתוח לעיון הציבור באתר האינטרנט של משרד הבריאות ובכל דרך נוספת שיורה השר.

(ב) ביטול תעודת הכרה, התלייתה או התנייתה בתנאים יצוינו במרשם.

פרק ה': הכשרה מעשית, בחינות ומומחיות

12. השר, בהתייעצות עם הוועדה המייעצת ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, יקבע הוראות לענין הכשרה מעשית, תקופתה וסדריה, והוא רשאי לקבוע כללים, תנאים והוראות למתן פטור מחובת הכשרה מעשית, לרבות מתן פטור לבעלי תואר אקדמי שבו כלולה הכשרה מעשית כחלק מתכנית הלימודים.

13. (א) השר, בהתייעצות עם הוועדה המייעצת ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, יקבע בתקנות את נושאי הבחינות שנקבעו לפי טור ב' בתוספת הראשונה (בסעיף זה – בחינות), את סדרי הבחינות ואת הנוהל לעריים על ציוני הבחינות, והוא רשאי לקבוע כללים, תנאים והוראות למתן פטור מחובת בחינות.

(ב) השר ימנה ועדת בחינות שתמנה חמישה חברים, אשר תהיה אחראית על עריכת הבחינות.

14. (א) השר, בהתייעצות עם הוועדה המייעצת ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, רשאי לקבוע תחומי מומחיות במקצועות הבריאות ואת תנאי הכשירות הנדרשים מבעל תעודת הכרה לשם קבלת תואר מומחה בתחום.

(ב) בתקנות לפי סעיף קטן (א) רשאי השר לקבוע פעולות ייחודיות ותחומים שבהם לא יעסוק אלא אדם שהוא בעל תואר מומחה באותו תחום.

(ג) לא ישתמש אדם בתואר מומחה בתחום מהתחומים הקבועים בתקנות לפי סעיף קטן (א) ולא יציג את עצמו כבעל מומחיות בתחום מתחומים אלה, אלא אם כן הוא בעל תואר מומחה באותו תחום.

פרק ו': ועדות מייעצות

15. (א) המנהל ימנה ועדה מייעצת לכל אחד ממקצועות הבריאות המנויים בתוספת ועדה מייעצת הראשונה.

(ב) בוועדה המייעצת יהיו לפחות חמישה חברים, ואלה הם:

- (1) בעל תעודת הכרה במקצוע הבריאות שהוא עובד המדינה;
 - (2) שני חברי הסגל האקדמי במוסד מוכר להשכלה גבוהה שמומחיותם במקצוע הבריאות;
 - (3) שני בעלי תעודת הכרה במקצוע הבריאות שהם נציגי הארגון המקצועי המייצג את המספר הגדול ביותר של בעלי תעודות ההכרה באותו מקצוע.
- (ג) המנהל רשאי להשתתף בכל ישיבות הוועדה המייעצת.

16. הוועדה המייעצת תייעץ לשר בנושאים אלה:

תפקידי הוועדה המייעצת

(1) הכשרה מעשית;

(2) בחינות;

ד ב ר י ה ס ב ר

העיסוק בארבעה מקצועות בלבד: ריפוי בעיסוק, פיזיותרפיה, קלינאות תקשורת ודיאטנות. בכונת ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת להסדיר בהמשך את העיסוק במקצועות בריאות נוספים בחוק.

מטרתה של הצעת החוק המתפרסמת בזה להסדיר בחקיקה את העיסוק במקצועות הבריאות, כדי להבטיח רמה מקצועית הולמת של העוסקים בהם ולהגן על בריאות הציבור. מוצע בהצעת החוק להסדיר בשלב ראשון את

- (3) קביעת פעולות ייחודיות;
- (4) תחומי מומחיות במקצועות הבריאות;
- (5) כללי אתיקה לבעלי תעודות הכרה במקצועות הבריאות;
- (6) פיקוח על בעלי תעודות הכרה במקצועות הבריאות.
17. הוועדה המייעצת תקבע את סדרי עבודתה, ככל שלא נקבעו לפי חוק זה. סדרי עבודת הוועדה המייעצת
18. חברי הוועדה המייעצת יתמנו לתקופה של ארבע שנים, ואפשר לשוב ולמנותם לתקופה נוספת אחת של ארבע שנים. תקופת כהונה
- פרק ז': חובות אמון ואתיקה מקצועית**
19. בעל תעודת הכרה יפעל בהגינות ובנאמנות כלפי המטופל וינהג בזהירות ובאחריות בעת הטיפול בו. חובות אמון וזהירות
20. בעל תעודת הכרה ישמור על כבוד מקצוע הבריאות וימנע מכל התנהגות שאינה הולמת את כבוד המקצוע. שמירה על כבוד המקצוע
21. לא יציע בעל תעודת הכרה ולא יבצע כל טיפול הדורש הכשרה מיוחדת או מיומנות הכשרה מיוחדת
22. (א) בעל תעודת הכרה לא יעשה, במישרין או בעקיפין, פרסומת לעיסוקו שיש בה כדי להטעות, שיש בה משום פגיעה בכבוד מקצוע הבריאות או שיש בה משום פגיעה בציבור. הגבלת פרסומת
- (ב) השר, בהתייעצות עם הוועדה המייעצת ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, רשאי לקבוע סוגים, צורות ודרכים של פרסומות –
- (1) שיש בהם כדי להטעות;
- (2) שיש בהם משום פגיעה בכבוד המקצוע;
- (3) שיש בהם משום פגיעה בציבור.
- (ג) לא יעשה אדם פרסומת לעיסוק במקצוע בריאות אשר אילו נעשתה בידי בעל תעודת הכרה, היתה אסורה לפי הוראות סעיף קטן (א).
- (ד) בעל תעודת הכרה שאדם אחר עוסק בפרסום עיסוקו, חייב לעשות כל שאפשר כדי למנוע מאותו אדם לפעול בניגוד להוראות סעיף קטן (ג).
- (ה) הפר אדם את הוראות סעיף קטן (ג) לענין בעל תעודת הכרה מסוים, חזקה היא כי אותו בעל תעודת הכרה הפר את חובתו לפי סעיף קטן (ד), אלא אם כן הוכיח בעל תעודת הכרה כי עשה כל שאפשר כדי למלא את חובתו.
- (ו) הוראות לפי סעיף זה באות להוסיף על הוראות כל דין.
23. השר, בהתייעצות עם הארגונים המקצועיים המייצגים את המספר הגדול ביותר של בעלי תעודות ההכרה במקצועות הבריאות השונים ועם הוועדה המייעצת ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, רשאי לקבוע כללי אתיקה מקצועית לבעלי תעודות הכרה במקצועות הבריאות. כללי אתיקה
- פרק ח': משמעת**
24. בעל תעודת הכרה שעשה אחת מאלה, עבר עבירת משמעת: עבירות משמעת
- (1) נהג בדרך שאינה הולמת את המקצוע;

ד ב ר י ה ס ב ר

- לדעת כי כשירותו ורמתו המקצועית של מטפל שהוא בעל תעודת הכרה, נבדקו ואושרו על ידי משרד הבריאות. מוצע לעגן בחקיקה את סמכותו של המנהל הכללי של משרד הבריאות לתת תעודות הכרה במקצועות הבריאות. מתן תעודות הכרה יאפשר לציבור המטופלים, וכן למעסיקים,

- (2) גילה חוסר יכולת או רשלנות חמורה בעת עיסוקו במקצוע;
- (3) הפר הוראה מהוראות סעיפים 19 עד 22 לחוק;
- (4) הפר כלל מכללי האתיקה המקצועית שנקבעו לפי סעיף 23;
- (5) הפר הוראה שנתן המנהל לפי סעיף 31;
- (6) הפר תנאי מהתנאים בתעודת ההכרה שעליו הורה המנהל לפי סעיף 33(ג);
- (7) הפר הוראה מהוראות חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996⁵;
- (8) הורשע בפסק דין סופי, בישראל או מחוץ לישראל, בעבירה פלילית שיש עמה קלון או בעבירה פלילית שיש לה השלכה על עיסוקו במקצוע.
25. נוכח המנהל כי יש ראיות לכאורה לכך שבעל תעודת הכרה עבר עבירת משמעת, יגיש קובלנה נגדו קובלנה לוועדת המשמעת.
26. השר ימנה ועדת משמעת אשר תדון בקובלנות שהוגשו לה לפי סעיף 25, ואלה הם הרכב ועדת המשמעת חבריה:
- (1) נציג היועץ המשפטי לממשלה, והוא יהיה היושב-ראש;
- (2) בעל תעודת הכרה במקצוע מהמקצועות המנויים בתוספת הראשונה בהתאם לענין הנדון בפני הוועדה, שהוא עובד המדינה;
- (3) בעל תעודת הכרה במקצוע מהמקצועות המנויים בתוספת הראשונה בהתאם לענין הנדון בפני הוועדה, שאינו עובד המדינה.
27. מצאה ועדת המשמעת כי הנקבל עבר עבירת משמעת, תטיל עליו אחד או יותר מהעונשים אמצעי משמעת האלה:
- (1) התראה;
- (2) נזיפה;
- (3) קנס בשיעור שלא יעלה על הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977⁶ (בחוק זה - חוק העונשין);
- (4) התליית תעודת ההכרה או ביטולה.
28. (א) מצאה ועדת המשמעת כי הנקבל עבר עבירת משמעת והחלטתה הפכה סופית, יעמיד המנהל את דבר החלטת ועדת המשמעת בקובלנה בציון שמו של הנקבל לעיון הציבור באתר האינטרנט של משרד הבריאות ובכל דרך נוספת שיקבע ויאפשר למעוניינים בכך לקבל העתק ממנה, אלא אם כן הורתה ועדת המשמעת אחרת, מטעמים מיוחדים שיירשמו על ידה.
- (ב) מצאה ועדת המשמעת כי הנקבל לא עבר עבירת משמעת, והחלטתה הפכה סופית, יעמיד המנהל לעיון הציבור באתר האינטרנט של משרד הבריאות ובכל דרך נוספת שיקבע את נוסח ההחלטה שהותר לפרסום על ידי ועדת המשמעת ויאפשר למעוניינים בכך לקבל העתק ממנה; ועדת המשמעת תקבע את הנוסח שיותר לפרסום, תוך עילום שם הנקבל והשמטת פרטים שיש בהם כדי לזהותו, אלא אם כן הורתה אחרת מטעמים מיוחדים שיירשמו על ידה.

ד ב ר י ה ס ב ר

שנקבעו בתוספת הראשונה לחוק המוצע לענין השכלה, הכשרה מעשית ועמידה בבחינות, וכן שהוא לא הורשע בישראל או מחוץ לישראל בעבירה פלילית או בעבירת משמעת, שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא

החוק המוצע קובע את תנאי הכשירות הנדרשים לצורך קבלת תעודת הכרה במקצוע בריאות, שלפיהם על המבקש להיות בגיר, אזרח ישראלי או תושב ישראל, כשיר מבחינה רפואית לעסוק במקצוע הבריאות, עומד בתנאי הכשירות

⁵ ס"ח התשנ"ו, עמ' 327.

⁶ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

- התליה של תעודת הכרה בשל רשלנות חמורה 29. (א) היה למנהל יסוד סביר לחשד שבעל תעודת הכרה גרם ברשלנות חמורה למותו של מי שהיה בטיפול או לפגיעה חמורה בו, רשאי הוא לבקש מוועדת המשמעת להתלות את תעודת ההכרה שברשותו, לאחר שניתנה לבעל תעודת ההכרה הזדמנות לטעון את טענותיו, אף בטרם הוגשה נגדו קובלנה בשל אותו מעשה שבשלו הותלתה תעודת ההכרה, עד לסיים ההליכים בפני ועדת המשמעת או עד למועד מוקדם יותר שקבעה ועדת המשמעת.
- ערעור 30. (ב) לא הוגשה כנגד בעל תעודת הכרה קובלנה בשל אותו מעשה שבשלו הותלתה תעודת ההכרה כאמור בסעיף קטן (א), בתוך שלושים ימים מיום שהותלתה תעודת ההכרה שברשותו, תבוטל ההתליה.
- פיקוח 31. (א) (1) המנהל רשאי ליתן הוראות מקצועיות והוראות הנוגעות לדרכי פעולתו של בעל תעודת הכרה כדי להבטיח את מקצועיות הטיפול הניתן על ידו ואת בריאותם של המטופלים, לרבות נסיבות שבהן תחול חובה על בעל תעודת הכרה להפנות מטופל לרופא בטרם יתחיל או ימשיך בטיפול.
- דיווח 32. (2) הוראות לפי פסקה (1) יועמדו לעיון הציבור במשרד הבריאות, באתר האינטרנט של משרד הבריאות ובכל דרך נוספת שיקבע המנהל.
- כשירות רפואית 33. (ב) המנהל, בהתייעצות עם הוועדה המייעצת, רשאי לדרוש מבעלי תעודות הכרה להשתתף בתכניות הכשרה או בהשתלמויות מקצועיות בתחום עיסוקם.
- (ג) המנהל רשאי לדרוש מבעל תעודת הכרה לדווח לו על פרטים שקבע, ולמסור לו כל מידע או מסמכים הדרושים לו לפיקוח לפי חוק זה.
- (א) היה למנהל חשש סביר שבעל תעודת הכרה חלה במחלה מסכנת, רשאי הוא לדרוש מבעל תעודת ההכרה להתייצב בפני ועדה רפואית שמינה, שיהיו חברים בה שלושה רופאים בעלי ידע ומומחיות בענין הנדון בפניה, ולהיבדק בכל בדיקה רפואית שקבעה הוועדה.
- (ב) המנהל והוועדה הרפואית רשאים לדרוש מכל אדם מידע המצוי בידיו לענין מצבו הרפואי של בעל תעודת ההכרה לצורך מילוי תפקידם לפי סעיף זה.
- (ג) קבעה הוועדה הרפואית כי בעל תעודת הכרה אינו כשיר לעסוק במקצוע בריאות, לתקופה או לצמיתות, או כי הוא רשאי לעסוק במקצועו בתנאים שקבעה, יורה המנהל על ביטול התעודה, על התלייתה או על התנייתה בתנאים שקבעה הוועדה הרפואית, לאחר שנתן לבעל התעודה הזדמנות לטעון טענותיו.
- (ד) סירב בעל תעודת הכרה לדרישה להתייצב בפני הוועדה הרפואית, או סירב להיבדק בבדיקה שקבעה, בתוך פרק זמן סביר שקבעה הוועדה, רשאי המנהל להתלות את תעודת ההכרה שברשותו כל עוד לא מילא אחר הדרישות האמורות, לאחר שנתן לבעל התעודה התראה בכתב על כך.

ד ב ר י ה ס ב ר

- ראוי לקבל תעודת הכרה, ולא הוגשו כנגדו כתב אישום או קובלנה בשל עבירה כאמור שטרם ניתן בהם פסק דין סופי.
- החוק המוצע לא אוסר על מי שאינו בעל תעודת הכרה לעסוק במקצוע הבריאות, אולם הוא מטיל כמה מגבלות על העיסוק במקצוע:

פרק י': עונשין והוראות כלליות

34. העושה אחד מאלה, דינו - מאסר שנה או הקנס האמור בסעיף 61(א) (2) לחוק העונשין: עונשין
- (1) משתמש בתואר מהתארים המנויים בטור ג' שבתוספת הראשונה או בכל תואר הדומה לתארים אלה עד כדי להטעות, והוא אינו בעל תעודת הכרה במקצוע בריאות המנוי בטור א' שבתוספת הראשונה, באותו פרט, בניגוד להוראות סעיף 3(א);
 - (2) מציג את עצמו כעוסק במקצוע בריאות, והוא אינו בעל תעודת הכרה באותו מקצוע, בניגוד להוראות סעיף 3(ב);
 - (3) מתחזה לבעל תעודת הכרה במקצוע בריאות מסוים, או משתמש בתואר או בכינוי שמשמע מהם שהוא בעל תעודת הכרה במקצוע בריאות מסוים, בניגוד להוראות סעיף 3(ג);
 - (4) עושה פעולה שיוחדה בתוספת השניה לבעל תעודת הכרה במקצוע בריאות מסוים, והוא אינו בעל תעודת הכרה באותו מקצוע, בניגוד להוראות סעיף 4(א);
 - (5) מעסיק אדם שאינו בעל תעודת הכרה במקצוע בריאות, בניגוד להוראות שקבע השר לפי סעיף 5;
 - (6) משתמש בתואר מומחה בתחום מתחומי המומחיות לפי סעיף 14, או מציג את עצמו כבעל מומחיות בתחום מתחומים אלה, והוא אינו בעל תואר מומחה באותו תחום.
35. המנהל רשאי לבטל תעודת הכרה לאחר שנתן לבעל תעודת ההכרה הזדמנות לטעון את טענותיו, אם מצא כי תעודת ההכרה ניתנה לו על סמך מידע כוזב.
36. (א) המנין החוקי בישיבות ועדת המשמעת ובישיבות הוועדה הרפואית (בסעיף זה - הוועדה) הוא כל חבריה.
- (ב) החלטות הוועדה יתקבלו ברוב קולות חבריה.
- (ג) הוועדה תקבע את סדרי עבודתה, ככל שלא נקבעו לפי חוק זה.
- (ד) לצורך מילוי תפקידה, יהיו לוועדה הסמכויות הנתונות לפי סעיפים 9 עד 11 ו-27(ב) לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968.
37. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצוע, לרבות הוראות בדבר אגרות בעד בקשה לקבלת תעודת הכרה, בעד בחינות שקבע המנהל ובעד השתלמויות או הכשרות מקצועיות.
- (ב) השר, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, יתקין תקנות לענין הצגת תעודת הכרה על ידי בעל תעודת הכרה במקום עיסוק, לפי כללים ותנאים שקבע.
38. בחוק בתי משפט לענינים מינהליים, התש"ס-2000,⁷ בתוספת הראשונה, בפרט 21, בסופו יבוא:
- "(24) החלטה של המנהל לפי חוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ז-2007"

ד ב ר י ה ס ב ר

השייכים, בין היתר, לעיסוק בפיוזיטרפיה. לכן, הצעת החוק אינה באה לאסור על מי שאינו בעל תעודת הכרה במקצוע הבריאות לעסוק בפעולות שהן בתחום העיסוק של מקצוע בריאות מסוים, מלבד העיסוק בפעולות ייחודיות, ובלבד שלא ישתמש בתואר שיוחד לאותו מקצוע.

- בתוספת הראשונה ייקבע תואר ייחודי לכל מקצוע בריאות שרק בעלי תעודות הכרה באותו מקצוע יהיו רשאים להשתמש בו. המקצועות הפארה-רפואיים משיקים זה לזה בתחומים רבים; כך, לדוגמה, בעלי מקצוע בתחום הכירופרקטיקה והאוסטיאופתיה עוסקים בתחומים

⁷ ס"ח התשכ"ט, עמ' 28.

- תיקון חוק זכויות החולה 39. בחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996, בסעיף 1 -
- (1) בהגדרה "מטפל", אחרי "פסיכולוג", יבוא "מרפא בעיסוק, פיזיותרפיסט, קלינאי תקשורת, תזונאי (דיאטן)";
- (2) אחרי ההגדרה "מצב חירום רפואי" יבוא:
- "מרפא בעיסוק, פיזיותרפיסט, קלינאי תקשורת, תזונאי (דיאטן)" - כמשמעותם בחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ז-2007.
- תחילה 40. תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו (להלן - יום התחילה), למעט הוראות סעיפים 3 עד 5, 14(ג) ו-34, שתחילתן שנה מיום התחילה.
- הוראות מעבר 41. (א) בסעיף זה -
- "מקצוע בריאות" - מקצוע מהמקצועות המנויים בפרטים 1 עד 4 לתוספת הראשונה;
- "תעודת הכרה במעמד במקצוע בריאות" - לרבות תעודת הכרה זמנית שהיתה בתוקף ביום ט"ו בתמוז התשס"ה (22 ביולי 2005).
- (ב) מי שהיתה בידו ערב תחילתו של חוק זה תעודת הכרה במעמד במקצוע בריאות שנתן לו המנהל, זכאי לקבל תעודת הכרה במקצוע בריאות לפי חוק זה אף אם לא מתקיימים בו כל תנאי הכשירות שנקבעו לפי סעיף 6, ובלבד שהגיש בקשה לכך בתוך 12 חודשים מיום התחילה ומתקיימים בו התנאים האמורים בסעיף 6, למעט התנאי שבפסקה (3) בסעיף האמור.
- (ג) מי שעסק בישראל במקצוע בריאות, בהיקף ניכר, במשך חמש שנים לפחות ערב תחילתו של חוק זה, והוכיח ידע וניסיון במקצוע הבריאות להנחת דעתו של המנהל, זכאי לקבל תעודת הכרה במקצוע בריאות לפי חוק זה אם מתקיימים בו כל תנאי הכשירות שנקבעו לפי סעיף 6, למעט הכשרה מעשית ובחינות שנקבעו לפי סעיף 6(3), ובלבד שהגיש בקשה לכך בתוך 12 חודשים מיום התחילה.
- (ד) מי שהוכיח להנחת דעתו של המנהל כי עסק במקצוע בריאות בישראל ערב תחילתו של חוק זה, ומתקיימים בו כל תנאי הכשירות שנקבעו לפי סעיף 6, למעט הכשרה מעשית ובחינות שנקבעו לפי סעיף 6(3), זכאי לקבל תעודת הכרה זמנית, וזו תהיה בתוקף במשך שנה וחצי מיום התחילה; השר רשאי להאריך, בצו, את התקופה האמורה בסעיף קטן זה בשנה אחת נוספת.
- (ה) המנהל רשאי לתת תעודת הכרה במקצוע בריאות למי שעסק במקצוע בריאות בישראל בהיקף ניכר במשך שבע שנים לפחות ערב תחילתו של חוק זה, ולא היתה בידו ערב יום התחילה תעודת הכרה במעמד במקצוע בריאות, אף אם לא מתקיימים בו כל תנאי הכשירות שנקבעו לפי סעיף 6, אם הוכיח השכלה מתאימה, ידע וניסיון במקצוע הבריאות, עמד בבחינות מיוחדות שקבע המנהל לענין סעיף זה בתוך שנתיים מיום התחילה (להלן - בחינות מיוחדות), ומתקיימים בו התנאים שנקבעו לפי סעיף 6, למעט התנאי שבפסקה (3) בסעיף האמור, ובלבד שהגיש בקשה לכך בתוך 12 חודשים מיום התחילה; המנהל רשאי לדרוש מהמבקש להשלים את לימודיו במוסד מוכר להשכלה גבוהה, להשלים הכשרה מעשית או לעמוד בבחינות נוספות שקבע מלבד הבחינות המיוחדות, כתנאי למתן תעודת הכרה במקצוע בריאות לפי סעיף קטן זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

- בתוספת השניה תיקבע רשימה של פעולות ייחודיות שהעיסוק בהן יותר רק לבעלי תעודת הכרה במקצוע בריאות.
- שר הבריאות יוסמך לקבוע איסור העסקה של מי שאינו בעל תעודת הכרה, במקצוע בריאות, בתפקידים או במקומות שיקבע, כדי להבטיח שמירה על רמה מקצועית

⁸ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשס"ז, עמ' 384.

⁹ ס"ח התשנ"ו, עמ' 327; התשס"ה, עמ' 26.

תוספת ראשונה

(סעיפים 1, 3(א) ו-6)

מקצועות הבריאות, תנאי הכשירות וייחוד התואר

טור א' מקצוע הבריאות	טור ב' תנאי הכשירות	טור ג' ייחוד התואר
1. ריפוי בעיסוק	(1) תואר אקדמי ראשון בריפוי בעיסוק; (2) הכשרה מעשית במשך תקופה שנקבעה בתקנות; (3) עמידה בבחינות שקבע המנהל.	מרפא בעיסוק
2. פיזיותרפיה	(1) תואר אקדמי ראשון בפיזיותרפיה; (2) הכשרה מעשית במשך תקופה שנקבעה בתקנות; (3) עמידה בבחינות שקבע המנהל.	פיזיותרפיסט
3. (א) קלינאות תקשורת (טיפול בהפרעות בתקשורת)	(1) תואר אקדמי ראשון בהפרעות בתקשורת; (2) הכשרה מעשית במשך תקופה שנקבעה בתקנות; (3) עמידה בבחינות שקבע המנהל.	קלינאי תקשורת
(ב) קלינאות תקשורת (טיפול בהפרעות בשפה ובדיבור)	(1) תואר אקדמי ראשון בהפרעות בשפה ובדיבור שניתן על ידי מוסד השכלה גבוהה בחוץ לארץ; (2) הכשרה מעשית במשך תקופה שנקבעה בתקנות; (3) עמידה בבחינות שקבע המנהל.	קלינאי תקשורת (שפה ודיבור)
(ג) קלינאות תקשורת (טיפול בהפרעות בשמיעה)	(1) תואר אקדמי ראשון בהפרעות בשמיעה שניתן על ידי מוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ; (2) הכשרה מעשית במשך תקופה שנקבעה בתקנות;	קלינאי תקשורת (שמיעה)

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע לקבוע הוראות לענין חובות אמון, אתיקה מקצועית ודין משמעתי שיחולו על בעלי תעודות ההכרה במקצועות הבריאות, וכן הוראות נוספות המסדירות את העיסוק במקצועות אלו.

כמו כן, מוצע לקבוע הוראות מעבר לגבי מי שעבר תחילתו של חוק זה עסק במקצוע בריאות המוסדר בו.

נאותה של המועסקים במקומות כגון בתי חולים, מעונות יום שיקומיים ומרפאות של קופות החולים. במוסדות אלו, המטופלים אינם יכולים, בדרך כלל, לבחור את נותני השירותים הרפואיים, ולכן ראוי כי השירותים יינתנו בהם על ידי בעלי מקצוע העומדים בדרישות שנקבעו בחוק לענין השכלה, הכשרה מעשית, כשירות רפואית ועוד.

(3) עמידה בבחינות שקבע המנהל.

4. תזונה (דיאטנות)
- (1) תואר אקדמי ראשון בתזונה; תזונאי או דיאטן
- (2) הכשרה מעשית במשך תקופה שנקבעה בתקנות;
- (3) עמידה בבחינות שקבע המנהל.

תוספת שניה

(סעיף 4)

ייחוד פעולות

1. ריפוי בעיסוק
- מדידה והתאמה של חליפות לחץ המיועדות לטיפול בצלקות.
2. פיזיותרפיה
- (א) טיפול נשימתי ידני, למעט פעולות החייאה, ושיקום שרירי מערכת הנשימה.
- (ב) טיפול פיזיקלי בסחרחורות בשל ליקויים באוזן הפנימית.
3. קלינאות תקשורת (טיפול בהפרעות בתקשורת)
- (א) עריכת בדיקות שמיעה והתאמה מקצועית של מכשירי שמיעה, לרבות שתל השבלול.
- (ב) טיפול בהפרעות היגוי.
- (ג) הערכה תפקודית של הפרעות קול ובליעה.
4. תזונה (דיאטנות)
- (א) טיפול תזונתי במזון רפואי או ייעודי או מזון הניתן באמצעי חודרני.
- (ב) קביעת הרכב התזונה לסובלים ממחלה המתאפיינת בפגיעה במדדים ביוכימיים או מטבוליים או לסובלים מתת־תזונה.

חברי הכנסת: אחמד טיבי, אברהים צרצור, טלב אלסאנע, עבאס זכור